

Tidsskriftet
DEN NORSKE LEGEFORENING

Forskeren som ble forfatter

INTERVJU

MARTIN HOTVEDT

martin_hotvedt@hotmail.com

Forsker og forfatter Erik Sveberg Dietrichs elsker å formidle og har skrevet om alt fra historie til hypotermi. Men da han selv var på tur i fjellet og snøværet kom, holdt det på å gå galt.

Foto: John Trygve Tollefsen

– Jeg er en idiot.

Året er 2017, og den unge legen og forskeren Erik Sveberg Dietrichs står lett kledd i fjellheimen utenfor Tromsø når de iskalde snøbygene treffer ham.

Irritert på seg selv tenker han: Hvorfor i alle dager måtte jeg springe på fjellet akkurat i dag? Hvorfor tok jeg ikke med seg mer klær? Hvorfor snudde jeg ikke tidligere?

Spørsmålene var mange og frustrasjonen var stor da værømslaget kom. Dietrichs kunne kjenne kulda sette seg mer og mer i kroppen.

Finmotorikken begynte gradvis å bli dårligere, han ble irritabel og var sliten.

Og så han som nylig hadde levert doktorgrad om hypotermi!

– Det var jo egentlig en ganske fin høstdag i Tromsø og jeg følte meg sprek i beina. Jeg skulle ut på treningstur og hadde lagt opp ei perfekt rute, en rundtur oppi fjellet.

Askerbøringen, med både studietid, doktorgrad og turnustjeneste fra Tromsø, sitter i dag normoterm og god med en cappuccino på Litteraturhuset i hovedstaden og mimrer tilbake til løpeturen som fort kunne gått veldig galt.

– Jeg kjente jo landsdelen godt, egentlig. Snøbygene kom likevel veldig brått på. Heldigvis kom jeg meg inn på en utedo ved ei turisthytte i området og fikk varmet opp fingrene. Jeg sendte en melding til samboeren min og bestemte meg for å løpe samme ruta tilbake – selv om det ble mye lenger enn planlagt.

Løpeturen endte på nesten 30 kilometer og 1 000 høydemeter, men Dietrichs kom fra det uten alvorlige skader.

«Heldigvis kom jeg meg inn på en utedo ved ei turisthytte i området og fikk varmet opp fingrene»

Hendelsen ble en av fortellingene i suksessboka *På Livets Grense*, som forskeren bestemte seg for å skrive etter å ha disputert om hypotermi.

– Jeg har også fått høydesyke på togtur i Tibet. Da tenkte jeg at jeg bare manglet noe om ekstrem varme og ekstrem dybde før jeg hadde ei bok, smiler han, og teller pedagogisk på fingrene: kulde, varme, høyde, dybde. Hvordan kroppen takler ekstrem natur.

På livets grense ble utgitt i tre opplag og var satsningsbok for NORLA (Norwegian Literature Abroad). Den førte til at 37-åringen fikk invitasjoner til ekstremsport- og litteraturfestivaler i hele landet.

Skulle alltid bli forsker

«Her er det ingen som kommer til å ta doktorgrad, så det er ikke så farlig at dere ikke skriver godt!»

Erik Sveberg Dietrichs

Født 1985 i Bærum

Cand.med., Universitetet i Tromsø 2012

Ph.d., UiT – Norges arktiske universitet 2015

Spesialist i klinisk farmakologi 2021

Forfatter av *På livets grense*, Humanist forlag 2017

Forfatter av *Farfars dagbok*, Humanist forlag 2019

Forfatter av *Togferie – på skinner gjennom Europa*, Kagge forlag 2021

Kanskje var det de beinharde ordene fra en gretten norsklærer som tente forskergnisten i unge Dietrichs?

Eller var det kanskje alle oppdagelsesferdene han og vennene dro på i den store skogen på vei til og fra barneskolen på Billingstad?

– Den første tanken om å bli forsker kom på ungdomsskolen, sier han.

Naturfag, historie og geografi var favorittfagene, og allerede som ungdomsskoleelev gjennomførte han sitt første forskningsprosjekt.

– Hvor store er grobladene nede ved vannet kontra 300 meter oppe i lia? Banalt, men det tente vel en forskergnist, smiler han.

Og allerede på barneskolen lagde Dietrichs helst geografiforedrag til sine medelever.

– Mitt første foredrag var om landet Ekvatorial-Guinea. Utrolig spesiell ting å gjøre, flirer han og rister lett på hodet.

«Mitt første foredrag var om landet Ekvatorial-Guinea. Utrolig spesiell ting å gjøre»

Noen år senere, etter førstegangstjenesten med påfølgende introduksjon til livreddende førstehjelp, ble han tipset om at medisinstudiet hadde egen forskerlinje. Da bestemte han seg for å søke.

– Din far (Espen Dietrichs, journ.anm.) er en forholdsvis kjent nevrolog og forfatter, var du inspirert av han?

– Tja ...

Han pauser. Tar en slurk av melkeskummet.

– Jeg skulle i hvert fall ikke inn i nevrologien. Pappa og tante er nevrologer, og onkel var nevrokirurg. Jeg ville ikke hoppe etter Wirkola liksom, sier han, og fortsetter:

– Men det er klart, jeg hadde fått innsyn i legerollen gjennom oppveksten. Pappa har holdt mange foredrag både med og om pasienter med bevegelsesforstyrrelser. Han er også veldig glad i å skrive, så det er nok en viss innflytelse derfra, smiler han.

Grunnforskningens forkjemper

Dietrichs fikk napp på forskerlinjesøknaden og kom inn i et anestesilogisk forskningsmiljø.

I 2015 leverte han doktorgrad på hvordan medikamenter fungerer under hypotermi, i håp om å bedre behandlingen av nedkjølte pasienter i fremtiden.

– Jeg disputerte i turnusperioden, og må innrømme at selv om jeg likte både psykiatri og observasjonspostarbeid, så savnet jeg å forske på fulltid, forklarer han.

Dietrichs har i senere tid tatt til orde for at man må styrke grunnforskningen og rekruttere flere leger til basalmedisinske fag, senest i en kronikk i Tidsskriftet i 2021. Der påpekte Dietrichs at han mener det er både manglende satsing og verdsetting av klinisk kompetanse som gjør universitetsstillinger til en stadig mindre attraktiv karrierevei for yngre leger.

Foto: John Trygve Tollefsen

– Det handler mye om å få den basalmedisinske undervisningen klinisk relevant, og – dessverre – om økonomiske rammer, forklarer han, og legger til:

– For å være forsker i dag må du være idealist. Basalforskning tar dessuten mye tid, det er mye å sette seg inn i. Lønnen til en forsker kan ikke sammenlignes med den til en lege i spesialisering med vakter. Noen universitetssykehus har heldigvis begynt å bli bedre på lønnsjustering. Sånne løsninger tror jeg blir viktig for å vise at man verdsetter forskerne, sier han.

Farmakogenetikk og legemiddelanalyser

I dag har han halv stilling som leder i Eksperimentell og klinisk farmakologisk forskningsgruppe i Tromsø, men har flyttet tilbake til sine røtter i Oslo sammen med samboer og barn, fordi han fant drømmejobben.

Som overlege ved Senter for psykofarmakologi på Diakonhjemmet Sykehus får han kombinert nesten alle sine interesser.

– Vi jobber med forskning, farmakogenetikk og legemiddelanalyser. Og så har vi landets eneste poliklinikk i fagfeltet. Den er veldig fin, smiler han stolt, og fortsetter:

– Vår oppgave er å gi råd til den behandlende avdelingen som har forespurt oss. For eksempel kan det dreie seg om en pasient med alvorlig depresjon og angst, som samtidig har en hjertelidelse. Pasienten trenger medikamentell behandling, men man må samtidig være veldig forsiktig med både blodtrykk og hjerterytme. Da kommer hun eller han til oss for utredning med EKG, blodprøver, genetik osv. Vi prøver å få alle puslespillbrikkene til å passe sammen før vi anbefaler en behandling videre, sier han.

«Vi prøver å få alle puslespillbrikkene til å passe sammen før vi anbefaler en behandling videre»

– Og ofte sender vi med dem en plan B og en plan C i tillegg.

– Det er med andre ord både en liten psykiater og en kardiolog i deg?

– Nesten, vi må jo tenke bredt. Jeg jobber mest med hjertebivirkninger hos psykiatrispasienter. Dette er en pasientgruppe som ikke taler spesielt høyt for seg selv, og da synes jeg det er givende å kunne bidra, forklarer han, og legger til:

– I forskningsgruppa nordpå ser vi på hvordan antipsykotika påvirker levercellene. Jeg synes det er viktig å dykke dypt i hvordan medikamenter virker, slik kan vi kanskje forhindre at vi får livsstilssykdommer av dem.

Forfatter på fritiden

Det blir mye skriving på jobb både med lange epikriser som overlege og med publikasjoner som forsker, forklarer 37-åringen. Etter suksessen med *På livets grense* har det blitt mye skriving på fritiden også.

Foto: John Trygve Tollefsen

I 2019 kom *Farfars dagbok – ett år og en dag i nazistenes fangenskap* og i 2021 *Togferie – på skinner gjennom Europa*.

– Jeg er ganske god på å skrive mens jeg gjør noe annet, som å se på fotballkamp eller liknende, sier Dietrichs, som er ihuga Lyn-supporter.

Boka om togferier i Europa har gjort ham til en kjær gjest både i radio, på TV og i podkaster.

– Jeg har alltid hatt en stor reiselyst og geografiinteresse og ble tidlig tatt med på interrailferie med mine foreldre. Jeg og søsteren min har vært rundt omkring i hele Europa. I senere tid har jeg og samboeren gjort det samme, så akkurat den boka var grei å skrive, sier han, og legger til:

– Det ble som å gjenoppleve alle sommerferiene mine!

Dietrichs forteller at idéer til nye bøker kan dukke opp når som helst, enten han er på padleturer eller løper på vei hjem fra jobb.

Snart gir han ut enda ei bok.

– Den handler om hvordan klima- og miljøendringer de siste og kommende årene kan påvirke oss mennesker, både rent fysiologisk, men også i et samfunnsperspektiv. Det blir en blanding av en lærebok og en populærvitenskapelig bok, forteller han, før intervjuet avsluttes og Erik Sveberg Dietrichs skal løpe hjem.

Denne gangen godt påkledd.

